

ПРОБЛЕМА СЕКСИЗМУ В ІТ: ІНДИВІДУАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ ГЕНДЕРНОЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ

Носач А.А.

Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Дашенкова Н.М.
Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. філософії, тел. (057) 7021-465)

In the Ukrainian IT sector, the proportion of women workers is steadily increasing. Therefore, the issue of combating gender discrimination in this area is becoming very relevant. People often come up with their estimates of stereotyped ideas about the role and characteristics of men and women. These stereotypes extend to both the domestic and professional sphere, preventing both women and men. It is important to realize which of the daily activities are sexist or can be understood by people in this way. It is worth treating everyone impartially and assessing professional skills and personal qualities rather than classifying people based on their gender, faith, nationality and appearance.

Люди часто виходять у своїх оцінках зі стереотипних уявлень про роль і властивості чоловіка та жінки. Ці стереотипи поширюються як на побутову, так і на професійну сферу, заважаючи як жінкам, так і чоловікам. Сексизм, або гендерна дискримінація, дискримінація за статтю – упередження чи дискримінація людей через їхню стать або гендер. Наразі науковою спільнотою доведено помилковість та необґрунтованість сексистських поглядів. Ці знання загальновідомі та більшість людей з ними погоджується. Але цього замало, бо виникає наступне питання: «як не бути сексистом?».

За даними зарплатних опитувань DOU і проекту «Портрет ІТ-фахівця», на даний момент в українському ІТ жінок з року в рік стає все більше: з 2011 року їх частка зросла з 7% до 20%. Більш того, цей показник буде рости і далі, адже серед тих, хто прийшов в українську ІТ-сферу за останні 2 роки, жінок було вже понад чверть. Тобто, у цій начебто чоловічій професії відбуваються радикальні зміни. Саме через це питання протидії гендерній дискримінації стає дуже актуальним.

Якщо казати про сферу ІТ, то здається, що багато людей не розуміють, які дії можна класифікувати як прояв сексизму. Це є великою проблемою, адже деякі повсякденні звички та норми поведінки також є сексистськими та поширюють дискримінаційні ідеї. Таким чином формується світогляд людей у цьому колі, їхнє розуміння «доброго» та «поганого». Особливо це впливає на молоде покоління, яке в переважній більшості вперше потрапляє на постійне місце роботи, знайомиться з поняттями, установками та цінностями, які прийняті у робочому колективі, та природним чином, можливо, не усвідомлюючи цього, підхоплює й

переймає якісь шаблони поведінки в «дорослому соціумі» у своїх «більш досвідчених» колег. Так замикається коло гендерної дискримінації.

Тому важливо усвідомлювати, які з повсякденних дій є сексистськими або можуть так сприйматися людьми.

Зменшувально-пестливі суфікси. Їх не варто використовувати у робочому колективі. Звертання до працівниці в стилі «Оленочки» та «Наталочки» призводять до применшення їхньої значущості як особистостей, знецінюють важливість їхньої роботи. Водночас, майже неможливо почути звернення до чоловіків-підлеглих як до «Пашеньки» або «Сергійка».

Анекдоти. Жарти формують стереотипні образи, які потім живуть у головах пересічних людей та впливають на класифікацію людиною оточуючих. Тому анекдоти про жіночу логіку, особливо в професіях, де логіка є частиною професійної компетентності, є недоречними.

Побудова діалогу. У робочих колективах важливо стежити за тим, щоб жінок не перебивали і давали їм висловитися. Проблема в тому, що на роботі жінки говорять рідше за чоловіків. Більш того: чим частіше чоловік виступає, тим більш компетентним його вважають співробітники. З жінками все нерідко буває інакше: більше слів – нижче авторитет в очах колег. Рівень професіоналізму тут суттєвої ролі не грає. Можливість вільно висловлюватись створює творчий настрій та призводить до підвищення ефективності як самих працівниць, так і всього колективу.

Компліменти. Компліменти не завжди є доречними. Це в першу чергу залежить від змісту: акцентувати увагу на зовнішності є невідповідністю до ділового стилю спілкування. Якщо ж мова йде про професійні якості, то виказати свою повагу стосовно цьому цілком нормально.

Рукоштовування. За правилами, якими керуються дипломати, жінка повинна першою подати руку чоловікові. Але це не завжди працює. Наприклад, якщо чоловік першим привітався за руку з усіма чоловіками в компанії, то не подати руку жінці незручно і дивно. Тому краще враховувати обставини. І, найголовніше, не намагатися поцілувати руку, яку протягнули для рукоштовування, що є ознакою іншого роду стосунків.

Нескладно відмітити, що більшість дівчат не ображається на жарти про блондинок за кермом та не вважає недопустимими компліменти щодо їхнього зовнішнього вигляду. Так, але це теж частина проблеми: люди приймають ті ролі, які їм нав'язує суспільство, і це впливає на їх вибір освіти, професії, способу життя. В цілому, якщо людина не хоче нікого образити, то їй варто ставитися до всіх неупереджено і оцінювати професійні навички і особистісні якості, аніж класифікувати людей, виходячи з їхньої статі, віри, національності і зовнішнього вигляду. Також завжди варто слідкувати за тим, яким чином складати розмову з колегами, щоб уникнути конфліктної ситуації.